

rede af den Grund Ministeriet at være meget betænkeligt at bevilge Adskillelsen, hvorved der dannedes en særdeles lille Kommune. Det er ganske vist muligt, at der i Haverslev Sogn nærredes Forhaabninger om, at de i økonomisk Henseende skulde kunne klare sig selvstændigt, og det blev ogsaa anført i Andragendet, men om det vilde slaa til, ved man jo ikke. Jeg vil kun sige, at hvis dette Andragende var blevet bevilget, kunde med samme Ret en Række andre Sogne være fremkomne med Andragender om Adskillelse og have haft Krav paa Ministeriets Samtykke, saafremt de havde faaet Amsraadets Billigelse deraf. Noget anderledes stiller Forholdet sig med Hensyn til den Kommune, der blev omtalt af det ærede Medlem for Hjørring Amt (Th. Larsen), idet her er anført som Grund, at Sognenes indbyrdes Beliggenhed er i høj Grad uheldig. Jeg erkender, at dette Forhold er til Stede oppe i denne Kommune, men paa den anden Side var Forholdet dog det, at i 1894 stillede Amsraadet sig tvivlende om, hvorvidt det vilde være heldigt at gaa til en Adskillelse. Indstillingen til Ministeriet blev den Gang ikke vedtagen med Enstemmighed, og Hensynet til Sognenes indbyrdes Beliggenhed var egentlig det eneste, der blev anført, idet jeg, i Henhold til hvad jeg før bemærkede, ikke tager Hensyn til, at Sognene udgjorde hvert sit Pastorat. Derfor har Ministeriet i 1897 ment at burde fastholde sit Standpunkt fra 1894. Det ærede Medlem bebuder, at Sagen muligt kunde komme frem igen fra Kommunens Beboere, og i saa Fald skal jeg paa ny nøje overveje Sagen, og det kunde jo være, at man saa vilde komme til et andet Resultat. Det tør jeg imidlertid ikke udtale mig bestemt om. Jeg mener hermed at have besvaret Forespørgselen og skal saaledes med Hensyn til Ministeriets almindelige Standpunkt henvise til, hvad jeg her har udtalt.

A. Thomsen: Efter de Udtalelser vi nu hørte fra den højtærede Indenrigsminister, synes det ikke, som om vi kunne vente os ret megen Imødekommen med Hensyn til Bevilgelse af Andragender om Adskillelse af Landkommuner. Reglen synes at være, at der skal vises stor Varsomhed. Jeg tror nu, at Ministerens Betæneligheder ere meget ubegrundede i mange Tilfælde. Der er ganske vist Forskel paa, hvorledes man ser en Sag, om man ser den fra et Kontorstandpunkt, eller om man ser den fra det praktiske Livs Kravs Standpunkt, og denne

Forskel kan tit gøre det mindre fornøjeligt for de Folk, som arbejde ude i det praktiske Liv. Det gaar ofte saaledes, at de Ordre og Rettesnore, man faar fra Kontorerne, lægge sig svært i Vejen for et godt og praktisk Arbejdes Udførelse ude i Livet. Dette svækker i høj Grad Interessen for det offentlige Liv, og det lammer Kraften til at udføre noget. Jeg kan saa godt forstaa, at fra et Kontorstandpunkt er det rart at have saa faa Kommuner som muligt at arbejde sammen med ude i Landet, og jeg tænker ogsaa, at dette Hensyn har gjort sig stærkt gældende, den Gang vi fik Landkommunalloven af 1867. Men hvad der den Gang, i 1867, maaske kunde være nogenlunde forsvarligt, er det ikke nu i 1898. Der er stor Forskel paa de Arbejder, man forelagde de kommunale Raad i 1867, og de Arbejder, som man nu giver disse Raad at udføre. De Opgaver, der den Gang laa for, vare ikke saa mange og saa omfattende, som de ere nu i 1898, og derfor mener jeg, at der burde vises større Imødekommen over for Kommuner, som ønske at blive adskilte, end der er blevet vist i de seneste Tider fra Indenrigsministeriets Side. Den højtærede Indenrigsminister udtalte, at den første Forudsætning var, at Amsraadet og Ministeriet vare enige. I de Tilfælde, som ere blevne omtalte her i Dag, har Amsraadet anbefalet Adskillelsen. Der manglede blot, at Indenrigsministeriet skulde være enigt med Amsraadet. Det er ganske rigtig, at Haverslev er ikke noget stort Sogn, men jeg mente, at man ikke blot skulde tage Hensyn til, hvor mange Tønder Hartkorn der er i Sognet, men ogsaa og særlig til, hvor stor Udstrækning Kommunen har, og gør man det, ville vist de, der kende Forholdene, indrømme, at der her er store Udstrækninger at regne med. Som jeg udtalte før, da jeg havde Ordet, gaar jeg ud fra, at det er ikke de mindste Kommuner, der klare sig daarligst i økonomisk Henseende, de klare sig netop allerbedst, og navnlig de sociale Opgaver er en lille Kommune ganske anderledes i Stand til at røgte paa en forsvarlig og human Maade end de store Kommuner. Den højtærede Indenrigsminister udtalte endvidere, at Flertallet af Vælgerne skulde være enigt om at ønske en Adskillelse. I det Tilfælde, jeg omtalte, var Flertallet af Vælgerne enigt om at ønske Adskillelse. Det kan være, at den højtærede Minister mener, det er saa grummet let at faa Vælgerens Underskrift paa et Andragende om Adskillelse. Jeg ved imidlertid ikke, hvorpaa man skulde